

Toimenpide-ehdotukset	LVM	MMM	OM	PLM	STM	SM	TEM	UM	VM	YM	VNK	OKM
Taiteen ja kulttuurin arvo ja merkitys												
Valtioneuvosto tekee opetus- ja kulttuuriministeriön valmistelusta kulttuurin tulevaisuutta koskevan eduskuntakeskustelun jälkeen päätöksen toimenpiteistä taide- ja kulttuuripolitiikan vaikuttavuuden lisäämiseksi yhteiskuntapolitiikassa eri hallinnonalojen yhteistyönä. Tavoitteena on kehittää mahdollisuuksia hyödyntää ja edistää taiteen ja kulttuurin yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja vuorovaikutusta sekä positiivisia heijastusvaikutuksia ja sovellusmahdollisuuksia yhteiskunnan eri toiminnoissa luomalla toimivia ja tehokkaita yhteistyömuotoja eri tahojen kesken.	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Kulttuuriperintö ja kulttuuriympäristö												
Laaditaan valtakunnallinen kulttuuriympäristöstrategia ja kehitetään kulttuuri vaikutusten arviointia sekä kulttuuriympäristön tilan seurantajärjestelmiä osana ympäristövaikutusten arviointia.		•		•			•		•	•		•
Edistetään kulttuuriperinnön säilymistä ja saatavuutta myös digitaalisesti. Edistetään kansallisen digitaalisen kirjaston KDK toteutumista (museoiden, arkistojen ja kirjastojen yhteiset ja yhteensopivat hallinto-, meta-haku-, käyttöliittymä- ja sähköisten aineistojen pitkäaikaissäilytysratkaisut, jotka turvaavat niiden sähköisten tietovarantojen ja palveluiden saatavuuden kansalaisille).									•			•
Rakennushankkeita toteutettaessa edistetään luovuutta ja visuaalisesti kiinnostavaa ympäristöä toteuttamalla ns. prosenttiperiaatetta eli jyvittämällä tietty osa hankkeen kustannuksista taidehankintoihin.												•
Kehitetään museota, yleisiä kirjastoja ja arkistoja monipuolisina oppimisen, elämysten ja tiedonhaun keskuksina panostamalla kulttuuriperintökasvatukseen osana kulttuurista lukutaitoa, saavutettavuuteen ja vuorovaikutteisuuteen yleisön ja eri väestöryhmien kanssa. Käynnistetään yleiset kirjastot tulevaisuuden toimijoina -hanke.												•
Jatketaan ministeriöiden yhteishankkeena yhteistyötä Suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelmaa (Sre) etenkin tulevaisuuden ruokakulttuurin tekijöiden eli lasten ja nuorten parissa ruokaosaamisen sekä kokonaisvaltaisen ruokaymmärryksen kasvattamiseksi.							•	•		•		
Kulttuurinen moninaisuus ja monikulttuurisuus												
Laaditaan perustuslaissa turvattuja kielellisiä oikeuksia tukeva ja kulttuurisia oikeuksia toimeenpaneva kansallinen kielistrategia, jossa vahvistetaan kansalliskielten (suomi ja ruotsi), alkuperäiskansan (saamelaiset) ja muiden perustuslaissa mainittujen ryhmien (romanit ja viittomakieliset) sekä muiden Suomen kieliryhmien tosiasiallista asemaa.			•		•	•						•
Turvataan kansalliskielten sekä alkuperäiskansan kielten (erityisesti uhanalaisimpien inarinsaamen ja kolttasaamen) asema, kielenhuolto ja palveluiden saatavuus. Saamenkielistä opetusta annetaan myös niillä maantieteellisillä alueilla, joissa suurin osa saamelaisyyteisistä lapsista ja nuorista asuu ja käy koulua. Pääkaupunkiseudulla tuetaan saamenkielisiä palveluita ja saamelaiskulttuuria.			•		•	•						•
Laaditaan kulttuurin maahanmuuttopolitiininen ohjelma, jossa kehitetään kriteereitä kulttuurisen moninaisuuden tunnistavan kulttuuripolitiikan välineiksi sekä otetaan maahanmuuttajien edustamat kulttuuriset vaikutteet luonnollisena osana mukaan suomalaisen kulttuurin rakentumiseen ammatillisen luovan työn tukemisessa ja kulttuuriperinnön kertymisessä. Lähtökohtana on ihmisten yhdenvertainen kohtelu.						•						•
Lisätään monikulttuurisuuteen liittyvää tutkimusta ja täsmennetään käsitteitä ja terminologiaa.			•									•
Reilu kulttuuri; yhteisöllisyys, sivistykselliset ja kulttuuriset oikeudet												
Edistetään kulttuuristen perusoikeuksien toteutumista.			•									•
Edistetään läpäisevästi eri väestöryhmien (ikä-, kieli-, vammais-, seksuaali- ja sukupuoli-, kulttuuri-, romani- ja saamelaisvähemmistöt, katsomukset, kulttuuriset viiteryhmit ym.) kulttuuristen oikeuksien toteutumista, saatavuutta, saavutettavuutta ja osallisuutta kulttuurisessa merkityksenannossa.			•			•						•
Vahvistetaan julkisen palvelun radio- ja tv-toimintaa kulttuuriperinnön, kulttuurisen moninaisuuden ja yhdenvertaisen saatavuuden turvaamiseksi sekä itsenäisen kulttuuriyrittäjyyden perustana.	•						•					•
Suomi toimii kansainvälisessä ja pohjoismaisessa yhteistyössä sekä EU:ssa ja Unescossa aktiivisesti kulttuuristen oikeuksien tunnistamisen ja tunnustamisen edistäjänä ja aloitteentekijänä.						•		•				•

Toimenpide-ehdotukset	LVM	MMM	OM	PLM	STM	SM	TEM	UM	VM	YM	VNK	OKM
Varmistetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa opetus- ja kulttuuriministeriölle luovutetun Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toimintaohjelma-ehdotuksen toteutuminen sekä toiminnan aktiivinen jatkuminen myös ohjelmakauden jälkeen.					•		•			•		•
Vahvistetaan kehitysnäkökulma osaksi kansallista ja EU:n kulttuuripoliittikkaa. Suomi edistää yhdessä Pohjoismaiden kanssa kulttuuria ja kehitystä tukemalla erityisesti luovaa taloutta ja kulttuurituotantoja.								•				•
Luovuuden edellytykset												
Vahvistetaan taidekasvatusta varhaiskasvatuksessa, neuvoloissa ja päiväkodeissa.					•							•
Arvioidaan taidekasvatustalustarpeiden tarjonta ja saatavuus osana peruspalvelujen arviointia.												•
Vahvistetaan taide- ja taitoaineita yleissivistävässä koulutuksessa. Kytetään taito- ja taidekasvatuksen kehittäminen eheäksi osaksi lasten ja nuorten koulupäivää (koordinaatio: taito- ja taideaineet taiteen perusopetus, kerho- ja iltapäivä-toiminta).												•
Huolehditaan taide- ja taitoaineiden opetuksen laadusta pätevillä aineenopettajilla, lisäämällä luokanopettajien taito- ja taideaineiden koulutusta sekä taide- ja taitoaineiden opettajien täydennyskoulutusta ja soveltamalla niiden käyttöä yli ainerajojen.												•
Laaditaan valtioneuvostolle seuraavan koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman tausta-aineistoksi kulttuurialaa kokonaisvaltaisesti koskeva ja työelämän ja koulutustarpeiden ennakoitiin ja uusiin tarpeisiin pohjautuva koulutusstrategia. Siinä otetaan huomioon taiteen ja kulttuurin koulutuksen tarpeet eri koulutusasteilla ja -muodoissa (yleissivistävä, ammatillinen ja korkeakoulutus). Tarpeet liittyvät taiteilijauran eri vaiheita vahvistavaan ja monipuolistavaan koulutukseen, kulttuurialan kansallisten ja kansainvälisten asiantuntijatehtävien laajenemiseen, johtamis- ja liiketoimintakoulutukseen sekä koko kulttuurialaa koskevaan 'kulttuuri-reppu' -elinikäisen oppimisen ohjelmaan eri koulutusorganisaatioiden yhteistyönä.												•
Kehitetään kulttuurin alojen monitieteisen tutkimuksen rahoitusmahdollisuuksia. Päätoimijoina ovat ministeriöt, Suomen Akatemia, yliopistot ja tutkimuslaitokset sekä säätiökenttä.												•
Tunnistetaan luovan työn erityisluonne (työsuhde - ammatinharjoittajuus -yrittäjyys) ja kehitetään sen edellytyksiä, koulutusta, työtiloja sekä viranomaiskohtelua, toimeentuloa ja työllistymistä					•		•		•			•
Muutetaan työläinsäädäntöä tunnistamaan työllistyminen omassa työssä uutena työn tekemisen kategoriana. Omassa työssä työllistymisen ehdot määritellään siten, että sitä koskevat verotuksen ja sosiaaliturvan käytännöt ovat yhdenvertaisessa asemassa verrattuna muihin työn tekemisen muotoihin ja että se antaa mahdollisuuden myös sivutoimiseen omassa työssä työllistymiseen ja samanaikaisuuteen työsuhteisen työn kanssa							•		•			•
Tehdään kattava selvitys kulttuuritoimialan verotuspolitiikan kokonaisuuden kehittämisestä (verotuksen jaksotus, arvonlisävero-kohtelu, taidehankintojen verohuojennukset, verotuskohtelun alueellinen yhdenmukaisuus).							•		•			•
Kehitetään Taiteen keskustoimikunnasta tehokas taiteen edistämiskeskus, TAIKE.												•
Kulttuurituotannot ja -palvelut												
Vahvistetaan elinkeino- ja ympäristökeskusten edellytyksiä edistää alueensa kulttuuritoimintaa ja alan työllisyyttä.							•					•
Kehitetään taiteen ja kulttuurin aluetoimijoiden keskinäistä koordinaatiota ja tiivistä yhteistyötä valtion ja kuntien aluehallinnon toimijoiden kanssa.							•					•
Kehitetään taiteen instituutioiden ja vapaan kentän yhteistyöjärjestelmä.												•
Kehitetään taiteen ja kulttuurin tuki- ja rahoitusjärjestelmiä kokonaisuutena nykyistä joustavammiksi.												•
Kehitetään taiteen ja kulttuurin tukimuotoja tunnistamaan riskirahoitusta edellyttäviä nopealiikkeisiä ja pitkäjänteisiä tuotantoja ja tuotantotapoja sekä uusia taiteen ja kulttuurin aloja, hybriditaiteita tai konsepteja.							•					•
Kulttuuritoimialojen talous, työllistyminen ja toimeentulo							•					•
Jatketaan yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa luovan talouden strategisen hankkeen jatkotoimenpiteitä.							•					•
Kehitetään kulttuuritoimialojen talouden arvoverkostojen toimivuuden, yrittäjyyden, liiketoiminta- ja markkinointiosaamisen, kulttuurituonnin ja -viennin sekä kulttuurimatkailun edellytyksiä.							•					•

Toimenpide-ehdotukset	LVM	MMM	OM	PLM	STM	SM	TEM	UM	VM	YM	VNK	OKM
Kehitetään tekijänoikeusosaamista, kansainvälistä liiketoiminta- ja sopimusosaamista sekä tekijänoikeusjärjestelmää vastaamaan paremmin toimintaympäristössä ja rakenteissa tapahtuvaa muutosta. Tekijänoikeusjärjestelmää kehitettäessä kunnioitetaan tekijän oikeutta sopia teoksen käyttämisestä ja muista teokseen liittyvistä seikoista.			•				•					•
Kehitetään tekijänoikeusjärjestelmää siten, että ihmiskunnan sivistyspääoma on entistä paremmin ja tehokkaammin kansalaisten, tutkimuksen ja opetuksen käytettävissä museoiden, kirjastojen ja arkistojen sekä koulutus- ja tutkimuslaitosten kautta.			•				•					•